

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU – 4101-027-03/2014

P/14/049

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/14/049 - Pomoc społeczna dla uchodźców.

Jednostka
przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Kontrolerzy 1. Ryszard Litwiniuk, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 92278
z dnia 07.01.2015 r.

2. Antoni Kasowicz, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 92283
z dnia 13.01.2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 1 - 4)

Jednostka kontrolowana Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „JANMAR” – Ośrodek dla uchodźców
w Koloni Horbów, Kolonia Horbów 26A, 21-512 Zalesie (dalej: „JANMAR”).

Kierownik jednostki
kontrolowanej Jan Pasieczny – pełnomocnik „JANMAR” od dnia 28.11.2006 r.

(dowód: akta kontroli str. 5-7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ realizację zadań przez Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „JANMAR” w zakresie świadczenia pomocy osobom ubiegającym się o status uchodźcy w latach 2012-2014. Ocenę tę uzasadnia:

- prawidłowa realizacja ustawowych zadań, dotyczących świadczenia pomocy uchodźcom, w szczególności w zakresie zakwaterowania i wyżywienia,
- zapewnienie dostępu do informacji prawnej, pomocy medycznej, możliwości wykonywania praktyk religijnych, nauki języka polskiego oraz kontaktów z rodziną,
- wydatkowanie środków finansowych na zakwaterowanie i wyżywienie uchodźców zgodnie z umowami, zawartymi z Urzędem do Spraw Cudzoziemców (dalej: Urząd).

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja zadań świadczenia pomocy uchodźcom w szczególności w zakresie zakwaterowania i wyżywienia.

Opis stanu faktycznego

1.1 W latach 2012 – 2014, Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „JANMAR” w Koloni Horbów prowadziło Ośrodek dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy w RP (dalej: Ośrodek), na podstawie zawartych umów ze Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Urząd do Spraw Cudzoziemców w Warszawie:

- nr 115.../UDSC/11 z dnia 31.10.2011 r., zawartej na okres od 11.11.2011 r. do 07.02.2012 r.,
- nr 16.../UDSC/12 z dnia 30.01.2012 r., zawartej na okres od 08.02.2012 r. do 30.06.2012 r.,
- nr 88.../UDSC/12 z dnia 29.06.2012 r., zawartej na okres od 01.07.2012 r. do 31.07.2012 r.,
- nr 95.../UDSC/12 z dnia 18.07.2012 r., zawartej na okres od 21.07.2012 r. do 30.06.2015 r.,
- nr 86.../UDSC/13 z dnia 07.06.2013 r., zawartej na okres od 07.06.2013 r. do 07.12.2013 r.,
- nr 170.../UDSC/12 z dnia 06.12.2013 r., zawartej na okres od 08.12.2013 r. do 30.06.2014 r.

W umowach nr: 115, 16 i 88 „JANMAR” zobowiązał się m. in. do: świadczenia usług w zakresie zakwaterowania od 100 do 150 osób dziennie; rozliczania wynagrodzenia od jednej osoby dziennie za:

- zakwaterowanie w wysokości 16,60 zł netto wraz z należnym podatkiem VAT,
- zbiorowe wyżywienie, według określonych stawek: wartość produktów spożywczych - 9,00 zł brutto, wynagrodzenie za pozyskanie surowca, przygotowanie i wydawania posiłków - 10.80 zł netto z należnym podatkiem VAT.

W umowie zawartej 18.07. 2012 r. „JANMAR” zobowiązał się m. in. do: świadczenia usług w zakresie zapewnienia zakwaterowania dla minimum 120 osób dziennie; rozliczania wynagrodzenia od jednej osoby dziennie za:

- zakwaterowanie do 80 osób w wysokości 50,92 zł netto od jednej osoby dziennie wraz z należnym podatkiem VAT,
- zbiorowe wyżywienie, ze stawką 9.00 zł brutto za wartość produktów spożywczych.

W umowie nr 86 „JANMAR” zobowiązał się m. in. do: świadczenia usług w zakresie zakwaterowania od 20 do 50 osób ponad maksymalną liczbę cudzoziemców do zakwaterowania, wskazaną w umowie z 18.07.2012 r. (120 osób); rozliczania wynagrodzenia od jednej osoby dziennie za:

- zakwaterowanie ww. osób w wysokości 14,00 zł netto wraz z należnym podatkiem VAT,
- zbiorowe wyżywienie, według określonych stawek: wartość produktów spożywczych - 9,00 zł brutto, wynagrodzenie za pozyskanie surowca, przygotowanie i wydawania posiłków - 10.00 zł netto z należnym podatkiem VAT.

W umowie nr 170 „JANMAR” zobowiązał się m. in. do: świadczenia usług w zakresie zakwaterowania od 1 do 50 osób ponad maksymalną liczbę cudzoziemców do zakwaterowania, wskazaną w umowie z 18.07.2012 r. (120 osób); rozliczania wynagrodzenia od jednej osoby dziennie za:

- zakwaterowanie ww. liczby osób w wysokości 30,00 zł netto wraz z należnym podatkiem VAT,
- zbiorowe wyżywienie, ze stawką 9.00 zł brutto za wartość produktów spożywczych.

(dowód: akta kontroli str. 8-59)

Regulamin pobytu cudzoziemca ubiegającego się o nadanie statusu uchodźcy zamieszczono przy wejściu do budynków mieszkalnych na tablicach ogłoszeń, w języku zrozumiałym dla cudzoziemców (rosyjskim, ukraińskim i gruzińskim).

Zgodnie z umowami, zawartymi z Urzędem, na tablicach ogłoszeń zamieszczono w języku zrozumiałym dla cudzoziemców m.in. informacje o przysługujących im prawach i ciążących na nich obowiązkach w zakresie: przepisów sanitarnych, bhp, ochrony p.poż. oraz przepisy, określające zasady ubiegania się o nadanie statusu uchodźcy.

Zgodnie z § 4 ust. 1 regulaminu pobytu w Ośrodku², cudzoziemców kwateruje się w pomieszczeniach mieszkalnych Ośrodka w miarę możliwości wraz z innymi członkami jego rodziny.

(dowód: akta kontroli str. 60-62).

1.2 Liczba zakwaterowanych cudzoziemców w Ośrodku wynosiła średnio: w 2012 r. – 118 osób w 2013 r. – 132 osoby, w 2014 r. - 118 osób. Natomiast na koniec 2012, 2013 i 2014 roku, liczba osób zakwaterowanych w Ośrodku wynosiła odpowiednio: 152³, 170⁴ i 104⁵.

W Ośrodku na dzień 31.12 2014 r. przebywały osoby narodowości: czeczeńskiej, tatarskiej, gruzińskiej, ukraińskiej.

(dowód: akta kontroli str. 60).

1.3 Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „JANMAR, na podstawie umowy dzierżawy z 04.02. 2008 r., zawartej z właścicielem zakładu „Sław – Pol” z siedzibą w Terespolu, dzierżawi nieruchomość, położoną w Koloni Horbów o pow. ok. 40 arów wraz z dwoma budynkami przeznaczonymi na hotele o łącznej powierzchni 1730 m². Budynki przeznaczono na prowadzenie działalności w zakresie świadczenia usług związanych z zakwaterowaniem i wyżywieniem cudzoziemców.

(dowód: akta kontroli str. 61-65)

„JANMAR” posiada książki obiektów budowlanych: budynku mieszkalnego nr 1, założoną 27.10. 2003 r. oraz budynku mieszkalnego nr 2 z dnia 22.08.2003 r. (daty pozwolenia na użytkowanie obiektów) z aktualnymi wpisami, dotyczącymi przeprowadzonych badań i kontroli stanu technicznego budynków, wymaganych art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁶.

Budynki nr 1 i 2 Ośrodka według opinii rzeczoznawcy ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych (nr upr. 408/2000) spełniają wymogi:

² Stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 6 grudnia 2011 r. w sprawie regulaminu pobytu w ośrodku dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy (Dz. U. 2011 r., Nr 282, poz. 1654).

³ 37 mężczyzn, 33 kobiet i 82 dzieci, w tym 34 do 6 roku życia i 48 do 18 roku życia.

⁴ 39 mężczyzn, 41 kobiet i 90 dzieci, w tym 36 do 6 roku życia i 54 do 18 roku życia.

⁵ 22 mężczyzn i 21 kobiet oraz 61 dzieci, w tym 24 do 6 roku życia i 37 do 18 roku życia.

⁶ Dz. U z 2013 r., poz. 1409 ze zm., zwanej dalej „Prawem budowlanym”.

- warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, zawartych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r.⁷
- wymagań ochrony przeciwpożarowej, określonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów⁸.

Dopuszczalna liczba osób do zakwaterowania wynosiła 170.

(dowód: akta kontroli str. 66-129,181-189)

Pismami z dnia 30.03.2012 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Białej Podlaskiej (PPIS) poinformował firmę „JANMAR”, że Ośrodek został objęty stałym nadzorem PPIS, oraz że budynki spełniają wymogi sanitarne do zbiorowego zamieszkania dla 170 osób w 45 pokojach.

Stwierdził ponadto, że na terenie Ośrodka znajdują się dwie pralnie, przedszkole, dwie świetlice oraz zapewniono pomieszczenia na świadczenie opieki medycznej.

W dniu 30.03.2012 r. PPIS wydał zaświadczenie, że pomieszczenia stołówki objęte są nadzorem sanitarnym i spełniają wymogi w zakresie sporządzania posiłków w ramach żywienia zbiorowego. Ponadto stwierdził, że decyzja PPIS z dnia 20.03.2009 r. stwierdzająca spełnienie wymagań do zapewnienia higieny w procesie obrotu żywnością w ww. obiektach jest aktualna.

(dowód: akta kontroli str. 130-132)

W latach 2012 – 2014 PPIS przeprowadził następujące kontrole w Ośrodku:

- 28.03.2012 r., 21.05.2013 r. i 21.05.2014 r. dokonał odpowiednio: bieżącej, kompleksowej, okresowej oceny stanu sanitarnego; stanu sanitarno-porządkowego pomieszczeń; postępowania z bielizną pościelową, odpadami; przeprowadzania dezynfekcji pomieszczeń,
- stołówka Ośrodka była przedmiotem kontroli PPIS w dniach: 28.03.2012 r., 21.05.2013 r. oraz 14.11.2014 r. Podczas tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, a w protokole z ostatniej kontroli podano m.in., że nie stwierdzono środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, jadłospis dekadowy został prawidłowo zestawiony pod względem składników spożywczych, opracowany zgodnie z zasadami racjonalnego żywienia i uwzględniający użycie sezonowych warzyw i owoców.

(dowód: akta kontroli str. 289)

Ośrodek posiada zaświadczenie PPIS o spełnianiu wymagań m. in. w zakresie:

- wymogów sanitarno-technicznych odnośnie: infrastruktury i wyposażenia przy produkcji i wydawaniu posiłków oraz przy zastosowaniu naczyń stołowych wielokrotnego użytku,
- opracowania dokumentacji i wdrożenia instrukcji GHP/GMP⁹ oraz procedur opartych na zasadach systemu HACCP¹⁰.

(dowód: akta kontroli str.133)

⁷ Dz.U. nr 75, poz. 690 ze zm.

⁸ Dz. U z 2010 r., Nr 109, poz. 719, zwanym dalej „rozporządzeniem o ochronie przeciwpożarowej”.

⁹ GHP (Dobre Praktyki Higieniczne - Good Hygienic Practice), GMP (Dobre Praktyki Produkcyjne - Good Manufacturing Practice).

¹⁰ HACCP – Hazard Analysis and Critical Control Points – System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli.

Pismem z 03.12.2014 r. PPIS w Białej Podlaskiej poinformował NIK o przeprowadzonych w 2014 r. kontrolach sanitarnych Ośrodka i stołówki w zakresie przestrzegania wymagań higieniczno – sanitarnych, oraz przekazał kserokopię skróconej dekadowej oceny jadłospisu. Kontrole te nie wykazały nieprawidłowości.
(dowód: akta kontroli str.134-153)

„JANMAR”, pismem z dnia 03.04.2012 r., poinformował Wójta Gminy Zalesie o zamiarze przeznaczenia obiektu w Koloni Horbów 26A na Ośrodek dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy RP.
(dowód: akta kontroli str.154-163)

1.4. Na terenie Ośrodka znajdują się następujące nieruchomości, z których korzystają cudzoziemcy: budynki nr 1 i nr 2. Ośrodek spełniał warunki, określone przez Urząd w umowach. Przeprowadzone w dniu 19.01.2015 r. oględziny terenu Ośrodka oraz znajdujących się na nim obiektów, z których korzystają cudzoziemcy wykazały, m.in że:

- teren obiektu o powierzchni 5.000 m² jest ogrodzony i zamykany automatycznie dwiema bramami wjazdowymi oraz furtką,
- plac zabaw dla dzieci, wyгородzony ogrodzeniem o wysokości 0,5 m, wyposażony jest w piaskownicę oraz urządzenia służące do zabawy (zestaw „Grześ”, huśtawka wagowo-osiowa „Ważka”, huśtawka wahadłowa pojedyncza i podwójna, bujak na sprężyny, drabinka wspionaczkowe „Adaś”). Wszystkie zainstalowane urządzenia i piaskownica posiadały certyfikaty bezpieczeństwa i zgodności z Polską Normą (tj. PN-EN 1176) lub odpowiednikami europejskimi tej normy,
- nie stwierdzono ubytków lub uszkodzeń ogrodzenia i bram,
- plac przeznaczony na boisko dla młodzieży o powierzchni ponad 70 m², posiadał utwardzoną nawierzchnię z dwiema bramkami, tablicę do koszykówki oraz boisko do piłki siatkowej,
- na terenie Ośrodka znajdują się: dwie nieczynne fontanny, oczko wodne oraz altana, które zostały trwale wyгородzone (w pierwszym przypadku siatką metalową o wysokości 120 cm, w drugim parkanem z czerwonej cegły o wysokości 110 cm).

W obiektach Ośrodka znajdują się:

- w budynku nr 1
 - dwa oddzielne pomieszczenia przeznaczone na punkt medyczny, osobno dla lekarza i pielęgniarki, które zostały wyposażone w sprzęt wyszczególniony w § 2 lit. h umowy z dnia 18.07.2012 r. (biurka, krzesła dla pracowników i pacjentów, szafy ubraniowe, wieszaki, szafę metalową, zamykaną szafę kartotekową, lodówkę na leki, szafę na leki oraz podstawowy sprzęt medyczny taki jak: lampa bakteriobójcza, kozetka, parawan, waga lekarska);
 - pomieszczenie przeznaczone na salę lekcyjną o powierzchni 40 m², wyposażone w tablicę szkolną, osiem ławek i 24 krzesła, umożliwiające przeprowadzanie zajęć dla co najmniej 20 osób, jedną szafę z pomocami dydaktycznymi i telewizor;
 - pomieszczenie przeznaczone na przedszkole o powierzchni ok. 15 m², wyłożone wykładziną dywanową na całej powierzchni; wyposażone w: stoliki, krzesła dostosowane dla dzieci, szafki oraz zabawki (krzesła oraz stoliki posiadają wymagane certyfikaty);
 - pomieszczenie przeznaczone na stołówkę, wyposażoną w siedem stolików, 28 krzeseł oraz meble kuchenne. W stołówce wywieszone były jadłospisy w języku polskim na dany dzień, zawierające gramaturę serwowanych dań.

W jadłospisach uwzględniono preferencje żywieniowe cudzoziemców (zakaz spożywania wieprzowiny).

- kuchnia wraz ze zmywalnią, wyposażona w trzy lodówki, dwie patelnie elektryczne, podgrzewacz, kuchnię elektryczną, kuchnię gazową, piekarnik, dwa eurogrile, frytkownicę, trzy stoły do obróbki surowców, szafę na pieczywo oraz szafę przelotową na naczynia (między kuchnią a zmywalnią),
- dwie sale telewizyjne, oddzielnie dla kobiet i mężczyzn, o powierzchni ponad 15 m², wyposażone w dwa telewizory odbierające programy anglo- i rosyjskojęzyczne oraz cztery fotele i 20 krzeseł,
- dwie kuchnie ogólnodostępne, wyposażone w sześć kuchenek elektrycznych, meble stoły i dwa zlewozmywaki,
- pomieszczenie przeznaczone na salę modlitw dla cudzoziemców, przebywających w obiekcie, wyposażone w wykładzinę na całej powierzchni i dywan.

• w budynku nr 2

- pomieszczenia przeznaczone na pralnię i suszarnię, wyposażone w sześć pralek automatycznych i dwie pralki wirnikowe,
- kuchnię ogólnodostępną, wyposażoną w trzy kuchenki elektryczne (osiem płyt), dwie lodówki, zlewozmywak, stół oraz szafki stojące i wiszące,
- wydzielone, zamykane pomieszczenie do przechowywania odpadów medycznych, wyposażone w chłodziarkę do ich przechowywania o pojemności 100 l;
- dwa pomieszczenia przeznaczone do izolacji chorych, wyposażone w dwa łóżka, dwa krzesła, stół oraz umywalkę,
- w holu budynku znajdował się „kiosk internetowy”, zamontowany przez Międzynarodową Organizację ds. Migracji w Warszawie. W przypadku, gdy cudzoziemiec złożył wniosek o dobrowolny powrót do kraju pochodzenia, po zbliżeniu paszportu do czytnika wbudowanego w tym urządzeniu, zostawał on zalogowany w systemie i uzyskiwał dostęp do swoich danych, sprawdzając na jakim etapie znajduje się jego postępowanie.

W dniu przeprowadzania oględzin 104 uchodźców zajmowało 37 pokoi (22 w budynku nr 1 i 15 w budynku nr 2) o powierzchni od 10,6 do 19,0 m².

Przeprowadzone oględziny czterech pokoi mieszkalnych (trzy i czteroosobowych) w budynku nr 1 oraz trzech pokojach (trzy, cztero i pięcioosobowych) w budynku nr 2 wykazały, że:

- liczba łóżek (miejsc do spania) odpowiada liczbie osób zakwaterowanych,
- w Ośrodku zapewniono pościel dla każdej osoby i jej wymianę co 14 dni,
- pokoje wyposażone były w stoły, krzesła, wieszaki i szafy,
- przy każdym pokoju mieszkalnym znajdowała się łazienka z kabiną natryskową, umywalką, sedesem, lustrem i wieszakami,
- stan podłóg, sufitów, ścian, stolarki okiennej i drzwiowej oraz opraw oświetleniowych, gniazdek i wyłączników elektrycznych nie budził zastrzeżeń,
- na wyposażeniu pokoi znajdowały się łóżeczka dla dzieci do lat trzech oraz wianienki do kąpieli niemowląt w ilościach odpowiadających liczbie dzieci do lat trzech, przebywających na terenie Ośrodka,
- czystość w pomieszczeniach sanitarnych, ogólnych, wokół budynku oraz na terenie przyległym utrzymywana była przez pracownika Ośrodka oraz firmę sprząającą na podstawie zawartych przez „JANMAR” umów,
- w Ośrodku zapewniono podstawową infrastrukturę dla osób niepełnosprawnych (wejście do budynku nr 1 było przystosowane dla

wózków inwalidzkich, budynek posiadał łazienkę dostosowaną dla osób niepełnosprawnych ruchowo),

- w korytarzach budynków nr 1 i 2 znajdowały się tablice ogłoszeń, na których, poza regulaminem pobytu w Ośrodku, zamieszczono informacje (w języku rosyjskim), dotyczące zajęć dodatkowych dla cudzoziemców (nauki języka polskiego, informacje dotyczące ochrony p.poż, BHP, przepisów sanitarnych, rozkład jazdy autobusów, godziny przyjęć lekarza i pielęgniarki, numery telefonów UDSC,
- Ośrodek dozorowany jest całodobowo przez Agencję Ochrony SOL- SECURITY z Białej Podlaskiej,
- przy wjeździe znajdował się budynek portierni, w którym przebywał przez całą dobę pracownik ochrony. Teren Ośrodka i pomieszczenia ogólnodostępne budynków monitorowane były przez 16 kamer. Monitory z podglądem znajdowały się w portierni ochrony i pomieszczeniu administratora Ośrodka,
- pomieszczenia w obiektach nr 1 i 2 ogrzewane były przez dwie własne kotłownie, w których zainstalowano piece olejowe z zasobnikami na wodę.

(dowód: akta kontroli str. 164-167,173-180,190-211)

1.5. W odległości ok. 300 m od Ośrodka znajduje się przystanek komunikacji samochodowej publicznej, a w niewielkim oddaleniu Szkoła Podstawowa w m. Berezówka (ok 6 km), Gimnazjum w m. Zalesie (ok. 4 km), placówka medyczna – Szpital Powiatowy w Białej Podlaskiej i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (ok. 15 km.).

(dowód: akta kontroli str. 166)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

2. Dostęp do informacji, pomocy prawnej, pomocy medycznej, możliwość wykonywania praktyk religijnych

Opis stanu
faktycznego

2.1. Uchodźcy przebywający na terenie Ośrodka mieli możliwość:

- podtrzymywania zwyczajów, tradycji narodowych, kulturowych oraz wykonywania praktyk religijnych.
- swobodnego poruszania się po terenie Ośrodka,
- dostępu do informacji o podmiotach udzielających bezpłatnej pomocy prawnej w sprawach o nadanie statusu uchodźcy,
- dostępu do organizacji pozarządowych i międzynarodowych, do których zadań statusowych należą sprawy uchodźców,
- przyjmowania osób ich odwiedzających w przeznaczonych do tego pomieszczeniach,
- składania w języku ojczystym skarg i wniosków w sprawach funkcjonowania Ośrodka i warunków pobytu w nim.

W okresie objętym kontrolą do kierownika Ośrodka nie wpłynęły skargi lub wnioski w sprawie funkcjonowania i warunków pobytu.

Okres rozpatrywania wniosków o nadanie statusu uchodźcom, przebywającym w Ośrodku wynosił od sześciu miesięcy do jednego roku. Wystąpiły jednak przypadki prowadzenia postępowań nawet do czterech lat (sprawy dwóch cudzoziemców prowadzono odpowiednio: jeden rok i dwa lata, a dwóch ponad cztery lata).

(dowód: akta kontroli str. 168-172)

2.2. Wypłatę świadczeń dla cudzoziemców realizował Urząd do Spraw Cudzoziemców.

(dowód: akta kontroli str. 170)

2.3. Organizacją opieki medycznej dla cudzoziemców, dostępem do świadczeń specjalistów i badań zajmował się Centralny Szpital Kliniczny MSW, na podstawie umowy z Urzędem do Spraw Cudzoziemców. Podstawowa opieka medyczna sprawowana była w udostępnionych pomieszczeniach Ośrodka, wyposażonych w sprzęt wyszczególniony w § 2 lit h umowy z dnia 18.07.2012 r. Lekarz (pierwszego kontaktu) w Ośrodku przyjmował przez cztery dni w tygodniu, od dwóch do trzech godzin dziennie, a pielęgniarka - pięć dni w tygodniu, od czterech do sześciu godzin dziennie. Zabiegi stomatologiczne i rehabilitacyjne wykonywały gabinety w Białej Podlaskiej w oparciu o umowy z Urzędem do Spraw Cudzoziemców.

(dowód: akta kontroli str. 170-171)

2.4. Naukę języka polskiego prowadził nauczyciel zatrudniony przez Urząd do Spraw Cudzoziemców, w wymiarze czterech godzin dziennie przez cztery dni w tygodniu (w sali udostępnionej i wyposażonej przez Ośrodek). Wg informacji Pełnomocnika Ośrodka w 2012 r. w zajęciach z języka polskiego uczestniczyło ok. 20 osób dorosłych. W latach 2013 – 2014 osoby dorosłe nie przejawiały chęci nauki j. polskiego. Obecnie na zajęcia przychodzą głównie dzieci, realizujące obowiązek szkolny, uzyskując pomoc w nauce języka polskiego i odrabianiu lekcji.

2.5. Obowiązek nauki niepełnoletnich realizowany był w najbliższej położonych od Ośrodka szkołach, do których dzieci dowożone były gimbusami. Ośrodek zapewniał: wyprawki szkolne, podręczniki, zeszyty oraz przybory szkolne.

2.6. Pracownicy ochrony Ośrodka współpracują na co dzień z funkcjonariuszami Komisariatu Policji w Terespolu. W przypadku zaistnienia zdarzeń zakłócania porządku w Ośrodku, każdorazowo powiadamiano organy Policji, która przeprowadzała stosowne czynności. W latach 2012 – 2014 w siedmiu przypadkach miały miejsce interwencje Policji na terenie Ośrodka w związku zakłócaniem porządku przez cudzoziemców.

(dowód: akta kontroli str. 171)

2.7. W latach 2012 – 2014, „JANMAR” obciążył Urząd z tytułu realizacji umowy kwotą 5.248.990,71 zł, w tym:

- 4.480.827,74 zł za zakwaterowanie (1.149.232,92 zł w 2012 r.; 1.673.876,89 zł w 2013 r. i 1.657.717,93 zł w 2014 r.);
- 768.162,97 zł za wyżywienie (309.653,72 zł w 2012 r.; 279.437,46 zł w 2013 r. i 179.071,79 zł w 2014 r.).

Średnia dzienna stawka zakwaterowania jednej osoby w ww. okresie wynosiła: 30,79 zł netto (33,25 brutto). W 2012 r. - 24,46 zł netto (26,59 zł brutto); w 2013 r. - 31,80 zł netto (34,57 zł brutto) w 2014 r. – 35,36 zł netto (38,44 zł brutto).

Średnia dzienna stawka wyżywienia jednej osoby w latach 2012 – 2014 wynosiła: 10,66 zł netto (11,58 zł brutto). W 2012 r. – 14,16 zł netto (15,39 zł brutto), w 2013 r. – 9,77 zł netto (10,62 zł brutto), w 2014 r. – 8,28 zł netto (9,00 zł brutto). Ww. stawki

nie przekraczały wysokości, ustalonych w zawartych umowach na prowadzenie Ośrodka.

„JANMAR” wystawiał faktury z tytułu zakwaterowania i wyżywienia cudzoziemców, zgodnie z postanowieniami odpowiednio: § 6 ust. 1 pkt. 1 oraz § 6 ust. 1 pkt. 2 zawartych umów.

(dowód: akta kontroli str. 212-216)

Zgodnie z § 9 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w dnia 10 listopada 2011 r. w sprawie wysokości pomocy dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy¹¹ (obowiązującego w okresie objętym kontrolą), dzienna stawka wyżywienia zbiorowego wynosi 9 zł.

2.8. W trakcie kontroli przekazano 20 uchodźcom do wypełnienia, ankiety dotyczące udzielanej im pomocy. Z analizy 18 otrzymanych wynikało, że:

- wszyscy ankietowani otrzymali w zrozumiałym dla nich języku regulamin pobytu w Ośrodku oraz informację o przysługujących prawach i ciążących obowiązkach oraz przepisach, regulujących udzielanie pomocy cudzoziemcom ubiegającym się o nadanie statusu uchodźcy,
- pozytywnie ocenili warunki zakwaterowania w Ośrodku, w szczególności w zakresie zapewnienia czystości toalet i łazienek, wyżywienia oraz powierzchni zajmowanych pomieszczeń.

Zdaniem ankietowanych Ośrodek zapewniał:

- możliwość podtrzymywania zwyczajów, tradycji narodowych i kulturowych; wykonywania praktyk religijnych; swobodnego poruszania się po terenie Ośrodka; składania do Szefa Urzędu Do Spraw Uchodźców w języku ojczystym skarg i wniosków w sprawach funkcjonowania Ośrodka i warunków pobytu w tym: korzystania z TV, dostępu do Internetu i korzystania z telefonu w celu kontaktowania się z krewnymi, przyjmowania odwiedzin w przeznaczonych do tego pomieszczeniach,
- dostęp do informacji o podmiotach udzielających bezpłatnej pomocy prawnej w sprawach o nadanie statusu uchodźcy; o organizacjach pozarządowych lub międzynarodowych, do których zadań statutowych należą sprawy uchodźców;

Ponadto, z treści ankiet wynika, że wszyscy uchodźcy we właściwej wysokości i terminie otrzymywali przysługujące im świadczenia, w pełni została im zapewniona opieka medyczna oraz dostępność do świadczeń specjalistów i badań.

Dobrze oceniono prowadzone przez Ośrodek zajęcia, dotyczące nauki języka polskiego (z 18 ankietowanych, pięciu podjęło naukę w wymiarze do trzech godzin tygodniowo, a trzech sporadycznie).

Pozytywnie oceniono realizację obowiązku nauki niepełnoletnich dzieci, którym zapewniono dowóz do placówek oświatowych.

Z ankiet wynika, że wszyscy mieszkańcy Ośrodka zostali poinformowani o przysługującym prawie ubiegania się o pobyt w mieszkaniu chronionym, zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹² (nie składali wniosków w tej sprawie).

Pozytywnie oceniono wyposażenie pokoi w niezbędną ilość łóżek (dostosowaną do ilości zakwaterowanych osób), stoły, krzesła, pościel (wymianę, co 14 dni) oraz zapewnienie zaplecza kuchennego dla osób chcących przygotowywać posiłki samodzielnie.

¹¹ Dz. U. Nr 261 poz. 1564.

¹² Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.

Z 18 ankietowanych siedmiu przebywało w Ośrodku powyżej sześciu miesięcy w tym: dwóch przebywało rok i trzy miesiące; dwóch rok i dziewięć miesięcy; jeden dwa lata i jeden miesiąc oraz dwóch dwa lata i dwa miesiące (nie podano przyczyn tak długiego pobytu w ośrodkach),

Ankietę wypełniło: po pięciu uchodźców narodowości gruzińskiej i czeczeńskiej, czterech - tatarskiej oraz po dwóch – ukraińskiej i dagestańskiej.

(dowód: akta kontroli str. 217-288)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹³ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Lublin, dnia 12 lutego 2015 r.

Kontrolerzy:

Ryszard Litwiniuk

Główny specjalista k.p.

.....
podpis

Antoni Kasowicz
Główny specjalista k.p.

.....
podpis

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
podpis

¹³ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

